

Bemærkninger til lovforslaget

A. Almindelige bemærkninger

Lovforslaget fremsættes som led i en aftale af 10. maj 1990 mellem regeringen og Socialdemokratiet om sikkerhed for et tilstrækkeligt antal lære- og praktikpladser. (Bilag 1)

Det seneste skøn over lære- og praktikpladsproblemet omfang anslår, at der i 1990 skal skaffes ca. 6.000 yderligere pladser i forhold til 1989 for at sikre tilstrækkelige uddannelsesmuligheder til de »store årgange«, som netop nu søger ud på arbejdsmarkedet. Der blev i 1989 registreret ca. 33.000 nye aftaler, hvilket var ca. 12.000 færre end i midten af 1980'erne.

Disse oplysninger fremgår af en udredning, som er foretaget af et udvalg - »Teknikerudvalget« - bestående af repræsentanter for Dansk Arbejdsgiverforening, Landsorganisationen i Danmark, kommunerne og en række ministerier til brug for de politiske beslutninger om indsatsen i forhold til unge ledige.

I udvalgets rapport er der følgende sammenfatning af udvalgets overvejelser og anbefalinger for så vidt angår lære- og praktikpladser:

»En lang række forhold peger i retning af, at den nuværende mangel på lære- og praktikpladser vil være af forbigående karakter. Ungdomsårgangene formindskes kraftigt i de kommende år, samtidig med at udbuddet af praktikpladser må forventes at stige som følge af mere gunstige konjunkturer. Desuden vil de nye uddannelsesmuligheder i forbindelse med de nye social- og sundhedsuddannelser mindske det udækkede pladsbehov fra 1991, og tilgangen til de erhvervsgymnasiale uddannelser (HHX og HTX), almindelige gymnasier og HF forventes fortsat at være stigende. Desuden forøges antallet af værnepligtige som følge af forsvarsforliget væsentligt i 1990 og 1991.

Det må konstateres, at den ekstraordinære indsats, som blev aftalt i september 1989 med henblik på at tilvejebringe yderligere 7.000 pladser, ikke har haft den tilsigtede virkning, da der er oprettet mindre end halvdelen af det tilstræbte antal pladser. De instrumenter, som blev anvendt, var øgede løntilskud i den private sektor og henstillinger i stat og kommuner. Det anbefales derfor, at en fornyet indsats her- og

nu koncentrerer om en massiv kampagne fra regeringen, kommunerne og arbejdsmarkedsorganisationer om oprettelse af flere pladser.

Det skønnes, at der skal skaffes yderligere ca. 6.000 pladser i 1990 for at sikre tilstrækkelige uddannelsesmuligheder til de »store årgange«, som netop nu søger ud på arbejdsmarkedet.

En holdbar løsning forudsætter, at der især gøres en indsats for at øge antallet af lære- og praktikpladser i fremtidsorienterede brancher og i de store virksomheder, som har forholdsvis få praktikpladser.

Udvalget anbefaler følgende forslag, som umiddelbart kan iværksættes:

- * En massiv kampagne understøttet af arbejdsgivere, fagbevægelse, kommuner og regering.
- * Den opsøgende indsats samt formidling og registrering af lære- og praktikpladser samles snarest og senest 1. januar 1991 på erhvervsskolerne.
- * Staten indfører pligt til, at alle ledigtblevne lære- og praktikpladser skal genbesættes.
- * Kommuner får ligeledes pligt til at genbesætte lære- og praktikpladser. Der sigtes i videst muligt omfang mod en forskydning over mod pladser, som giver beskæftigelsesmuligheder i den private sektor. Genbesættelsespligten for stat og kommune, henholdsvis amter, tager udgangspunkt i 1987-niveau. Der vil skønsmæssigt kunne oprettes ca. 1.000 pladser i 1990.
- * Det henstilles til den »halvoffentlige sektor«, herunder koncessionerede selskaber, at disse øger antallet af lære- og praktikpladser svarende til stat og kommuner.
- * Der indføres en præmieringsordning for kombinerede uddannelsesaftaler mellem offentlige og private arbejdsgivere.
- * Der etableres et informations- og registreringssystem vedrørende besatte og ubesatte pladser.
- * De faglige udvalg iværksætter straks en vurdering af mulighederne for at øge antallet af virksomheder, der godkendes som praktiksted gennem en række supplerende foranstaltninger i form af kombinationsaftaler, udstationering eller værksteds-